

Bojoval jsem proti „Čarodějkám“

■ Fotografie Tadeusze Karnkowského pocházející z roku 1944. Na uniformě je patrný pilotní odznak a stuhy vyznamenání Krzyż Srebrny Virtuti Militari V klasy a Krzyż Walecznych

Velká část z nich sloužila v RAF. Poláci tvořili jednu z nejpočetnějších skupin příslušníků z porobených národů v rámci Královského letectva. Během války bylo z polských letců zformováno osm stíhacích, čtyři bombardovacích, jedna noční stíhací a jedna stíhací-průzkumná peruť. Celkem 58 polských pilotů se stalo leteckými esy s pěti a více sestřely nepřátelských letounů. Díky výzbroji polských squadron se jejich příslušníci velmi úspěšně zapojili i do letecké ofenzivy proti letounovým střelám V-1,¹⁾ tzv. Anti-Diver operací. Polští piloti sestřelili celkem 224 ½ střel V-1 a 22 letců se stalo esy v boji s touto moderní zbraní. Jedním z nich byl i Tadeusz Karnkowski. Tadeusz Karnkowski se narodil v úterý 27. listopadu 1917 ve Wiśniewie jako šestý potomek Kazimierze M. A. Karnkowského a Heleny Orzechowské. V roce 1936 složil zkoušky v Korpusie

V pátek 1. září 1939 napadlo fašistické Německo Polsko a začal tak nejkrvavější konflikt v lidských dějinách. Polská armáda vzdorovala hrdě, ale marně. Poté, co 17. září komunistický Sovětský svaz, tehdejší spojenec Německa, vrazil Polákům pověstnou dýku do zad, bylo rozhodnuto. Tisíce polských vojáků i civilistů se však s tímto stavem nehodlaly smířit, a tak prchaly do zahraničí, kde chtěly dál bojovat za svobodu svého národa. Jejich cesta vedla nejčastěji přes Francii a po jejím pádu našly útočiště v hrdém Albionu.

■ Personál No 16 (Polish) Service Flying Training School před dvoumotorovým letounem Airspeed Oxford na letecké základně RAF Newton

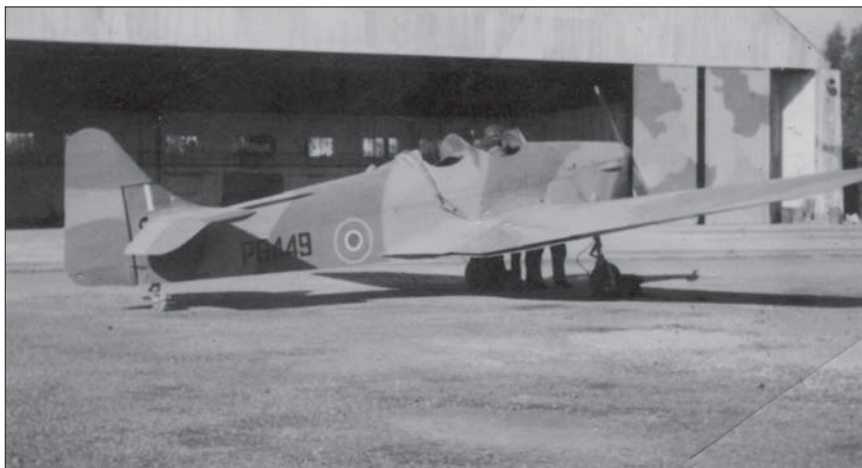
Kadetów nr. 2 v Chełmnie, týž rok ukončil Szkołę Podchorążych Piechoty v Róźnie. V následujících třech letech studoval v Szkołę Podchorążych Lotnictwa gr. techn. ve Varšavě, kterou ukončil v roce 1939 (IV promocja) v hodnosti podporučníka technicznego lotnictwa. V den vypuknutí války se nacházel ve Varšavě, ale již 3. září byl ve funkci technického důstojníka přidělen ke 4 Bazy Lotniczej w Małaszewiczach blízko Brestu. Ihned po příjezdu však dostal rozkaz k návratu do Varšavy, kde měl pomáhat s evakuací Polskich Zakładów Lotniczych (PZL). V pondělí 18. září ve 4.00, na rozkaz Dowódcy Czołówki Technicznej Naczelnego Dowództwa Lotnictwa majora Surmowicza, překročil se svou skupinou hranice sousedního Rumunska. Na hranici byl zadržen

četníky, poté, co jim zaplatil 200 lei, mohl pokračovat dál do Bukurešti. Byl internován v táborech Tulcea a Babadag. Po vyřízení pasů se přemístil vlakem do Balčíku. Tam se 6. listopadu 1939 nalodil spolu s dalšími 2000 Poláky na řeckou loď, jejíž běžná kapacita činila 300 osob. Cesta vedla z Černého moře přes Egejské a Středozemní moře do Marseille. Cestou je však zastihla prudká bouře, takže byli nuceni udělat neplánovanou zastávku v La Valette na Maltě. Do Marseille transport dorazil 20. listopadu, odkud se všichni Poláci přemístili na leteckou základnu Lyon-Bron.

Po rychlém pádu Francie, v červnu 1940, se Tadeusz Karnkowski vydal spolu s dalšími třemi kolegy na cestu do Velké Británie. Trasa vedla z Perpignanu přes Středozemní moře do Alžírského, odtud vlakem do Casablanky v Maroku, kde se nalodili na loď do Gibraltaru. Po několika dnech strávených na „Skále“, jak se této korunní kolonii Spojeného království přezdívalo, se skupina vydala konvojem, skládajícím se ze tří obchodních lodí, doprovázených několika torpédoborci a fregatami, do Velké Británie. Cesta to byla skutečně dobrodružná a nebezpečná, neboť jim počasí nachystalo vydatný déšť se silným větrem a vysoké vlny. Navíc byl konvoj napaden německými ponorkami a čtyři torpéda jen o pár metrů minula jejich loď.

„Loď byla hlavním objektem konvoje, k němuž patřily ještě 2 obchodní lodě.

Konvoj chránily 2 torpédoborce a několik fregat. Aby se vyhnul německým ponorkám (U-botům), konvoj vyplul daleko na Atlantik. Naštěstí počasí bylo strašné: silný vítr, velké vlny a vydatný déšť. Vyhlásili poplach, všichni cestující si navlék-

■ Cvičný letoun Miles Magister, P6449, pravděpodobně ze stavu No 16 (Polish) Service Flying Training School, stojící na letecké základně RAF Newton

■ Letoun Supermarine Spitfire Mk.VB náleží 316. polské stíhací squadroně, letecká základna RAF Heston, duben–červen 1942

li záchranné vesty a postavili se k přiděleným záchranným člunům. V jednom okamžiku jsme s kamarády zpozorovali dvě torpéda uhánějící k naší lodi. Naštěstí obě minuly lod' o několik metrů za zádi. Téměř vzápětí se dvě další hnaly znovu ve směru k lodi a tentokrát ji minuly těsně před přídělí. Torpédoborce a fregaty zahájily útok na U-boty hlubinnými pumami.

Při poslechu německého rozhlasu na krátkých vlnách jsme se dověděli, že jsme byli potopeni a všichni cestující zahynuli. Britská admirálita mlčela jako hrob, to způsobilo, že všechny rodiny a nejbližší, kteří čekali na plující manžely a syny, prožili dlouhé chvíle hrůzy. Jen těžko si lze představit radost nejbližších, když nepoškozená loď doplula do Liverpoolu.“

Po této strastiplné cestě stanul T. Karnkowski ve čtvrtek 11. července 1940 v Liverpoolu na půdě Velké Británie. Hned následujícího dne se přemístil do sběrného tábora na leteckou

základnu RAF v Innsworthu v Gloucestershire. Od pátku 9. srpna se nacházel v Polish Air Force Depot (PAF)²⁾ na letecké základně v Blackpoolu. V březnu následujícího roku byl zařazen do Ground Training Centre na téže základně, kde ve funkci technického důstojníka vyučoval budoucí mechaniky. Brzy se ukázalo, že je nedostatek stíhacích pilotů, a tak spolu s kolegy podal přihlášku k pilotnímu výcviku. Jeho žádosti bylo vyhověno, a tak se v pondělí 11. srpna 1941 Tadeusz Karnkowski přemístil do Aircrew Reception Centre v Regent Parku. Poté následoval „tříkolový“ letecký výcvik v těchto leteckých školách:

od 30. 8. 1941 - No 25 (Polish) Elementary Flying Training School, RAF Station Hucknall;

od 22. 12. 1941 - No 16 (Polish) Service Flying Training School, RAF Station Newton;

od 7. 7. 1942 - No 58 Operational Training Unit, RAF Station Bramcote.

Po jejich úspěšném absolvování byl v úterý 29. září 1942 přidělen k 316. polské stíhací squadroně RAF, která se tou dobou nacházela na letecké základně RAF Hutton Cranswick, ležící v hrabství Yorkshire a byla vyzbrojena letouny Supermarine Spitfire Mk.VB. Jednotka spadala pod 2. Polskie Skrzydło Myśliwskie spolu s 303. a 317. polskou stíhací squadronou a nacházela se v operační oblasti No. 12 Group Fighter Command.

Ve čtvrtek 11. března 1943 se squadrona přestěhovala na jih, na leteckou základnu RAF Northolt, ležící v hrabství Middlesex, kde byla spolu s 303., 308. a 315. polskou stíhací squadronou začleněna do 1. Polskiego Skrzydła Myśliwskiego. Základna se nacházela v operační oblasti No. 11 Group Fighter Command. Ihned pro příjezdu začali piloti s přezbrojováním na letouny Supermarine Spitfire F.Mk.IXC a postupně se zapojili do ofenzivních akcí nad celou oblastí okupované západní Evropy.

■ Fotografie Tadeusze Karnkowského pořízená těsně po jeho příjezdu do Anglie v létě 1940

Rok 1943 se stal definitivně rokem obratu v letecké válce nad západní Evropou. S rostoucí vojenskou a materiální silou Spojených států přešli spojenci na západě do protiútoků. Během roku 1943 vedly RAF a USAAF tři velké letecké bombardovací ofenzivy - bitvu o Porúří, bitvu o Hamburk a bitvu o Berlín. Současně se rozjela mohutná letecká non-stop ofenzíva nad pobřežním pásmem okupované Francie, Belgie a Nizozemí, která spolu s důležitou bitvou o Atlantik tvořila hlavní okruhy bojových operací spojeneckých letců v roce 1943 s cílem vytvořit podmínky pro úspěšnou realizaci spojenecké invaze.

Tadeusz Karnkowski velmi často vzlétal se svou squadronou jako doprovod stíhacích bombardérů Hawker Typhoon, tzv. Bomphoons, nebo dvoumotorových bombardérů Lockheed Ventura. V pátek 14. května 1943 dosáhl Tadeusz Karnkowski svého prvního úspěchu. V dopoledních hodinách vzlétli piloti „Tristašestnáctky“, spolu s kolegy z 315. polské squadrony, jako součást 1st Fighter-Cover, k ofenzivní akci Ramrod 73/I. Jednalo se o doprovod 39 amerických bombardérů Boeing B-17 Flying Fortress z 1st Combat Bombardment Wing a 34 B-17 z 4th Combat

■ No 58 Operational Training Unit, Course 24, RAF Station Grangemouth. Zadní řada zleva: Sgt Makosz, Sgt Jurek, Sgt Loska, Sgt Mindykowski, Sgt Kempka a Sgt Łojek. Prostřední řada zleva: Sgt Martens, Sgt Będkowski, Sgt Michałkiewicz, Sgt Świsut, Sgt Lewandowski, Sgt Smidowicz, Sgt Jastrzębski a Sgt Nawarski. Přední řada zleva: Sgt Kulczycki, F/O Tatarski, F/O Zegałło, F/O Jenik, F/O Karnkowski a F/O Frąckiewicz

Bombardment Wing na letišti Courtrai (Kortrijk-Wevelghem) v okupované Belgii. Nad cílem byla formace napadena zhruba padesáti německými letouny Focke-Wulf Fw 190. Polským pilotům se bez vlastních ztrát podařilo pravděpodobně sestřelit jeden Fw 190 a další čtyři poškodit: F/O Najbicz Michał, Spitfire IX, BS506 - 2 Fw 190 poškozeny; F/O Żurkowski Tadeusz, Spitfire IX, BS513 - 1 Fw 190 poškozen; F/O Jaworowski Czesław, Spitfire IX, BR143 - 1 Fw 190 poškozen; P/O Karnkowski Tadeusz, Spitfire IX, BS302 - 1 Fw 190 pravděpodobně sestřelen. Kenley Wing, tvořící 2nd Fighter-Cover, sestřelil tři Fw 190 a jeden Bf 109G a Biggin Hill Wing, tvořící 3rd Fighter-Cover, sestřelil další dva Fw 190 a jeden Bf 109G. Američané při náletu přišli o dvě „Pevnosti“ a dalších deset bylo poškozeno. P/O Tadeusz Karnkowski se během chvíle ocitl sám proti třem nepřátelským letounům, se kterými se utkal v nelibostném, více než dvanáctiminutovém, souboji.

„14. května poskytovala 316. „Warsaw“ squadrona blízkou eskortu Fortressům od 8. americké letecké armády při leteckém útoku na letiště Kortrijk Wevelghem v Belgii. P/O Karnkowski byl číslo dvě v tříčlenné formaci, která kryla levou stranu boxu Fortressů. V těsné blízkosti cíle se formace střetla se silným nepřátelským odporem v podobě stíhacích Focke-Wulfů. Karnkowského formace byla brzy atakována dvojicí Fw 190 v roli návnady, které prolétly střemhlavým letem mezi formací a Fortressy. Vedoucí Karnkowského flightu prudce strhnul letoun doleva, aby čelil útoku a P/O Karnkowski se najednou ocitl sám, neboť byl na vnější straně zatáčející formace a nestačil reagovat na prudkou změnu směru. V tuto chvíli si všimnul dalších

■ Pěkný záběr letounu Supermarine Spitfire LF Mk.VB, BL479, SZOX pořízený v pátek 6. srpna 1943

dvou Focke-Wulfů, které útočily na zbývající dva členy jeho formace. Ti byli plně zaměstnáni první dvojicí Focke-Wulfů. Okamžitě provedl ostrou zatáčku doprava proti nepříteli a střetl se s ním čelně, přičemž vypálil krátkou dávku na nejbližší nepřátelský letoun. V tu chvíli si všiml dalšího nepřátelského Focke-Wulfu ve výhodné palebné pozici, kterou v následujícím okamžiku využil a na Karnkowského vypálil dávku z palubních zbraní. P/O Karnkowski (v tu dobu ve výšce 23 000 stop) prudce přitáhl knípl do ostré zatáčky a v důsledku vysokého přetížení a následného tzv. black-outu omdlel. Z bezvědomí se probрал v 17 000 stopách ve strmém klesání a svoji vlastní formaci neviděl, ale trojice Focke-Wulfů ho v rozevřené formaci stále následovala a ten, který byl nejbližší, byl i ve vhodné vzdálenosti pro střelbu.

P/O Karnkowski se rozhodl uniknout ostrou stoupavou zatáčkou. Němci po něm pálili dva najednou nebo po jednom a on se snažil dostat skluzovou zatáčkou pod toho zrovna útočícího, zatímco po očku sledoval, co dělají zbývající

útočníci. Toto se několikrát opakovalo a letadla neustále nabírala výšku, až P/O Karnkowski dostal jeden nepřátelský letoun do zaměřovače na vzdálenost 200 yardů v ostré levé stoupavé zatáčce. Vystřelil dlouhou dávku ze svých kulometů a kanónů a pozoroval dvě velké díry na pravém křídle, hned vedle výsostných znaků. Focke-Wulf se naklonil doprava a očividně neovladatelný padal a táhnul za sebou černý dým. Dva zbývající nepřátelské letouny zahájily koncentrovanější útok a začaly pálit s krátkými pauzami. P/O Karnkowski udržoval v ostré zatáčce rychlost hluboko pod 100 mil za hodinu (občas dokonce až 60 mil za hodinu) a letouny nepřítel tak páliły nepřesně s velkým rozptylem. Opětoval občas palbu, až vystřelil téměř všechnu kanónovou munici, ale o přesnosti míření nemohla být díky týmové práci Němců vůbec řeč. Až do tohoto okamžiku už letecký souboj trval více než 10 minut a kromě přirozené únavy pilota nastal další problém, motor byl v této výšce na maximálním režimu (3000 otáček, maximální přípust). Němci zintenzivnili své útoky pokaždé, když Spitfire zámířil k moři a nutili ho tak točit směrem do vnitrozemí. Po přibližně 12 minutách boje P/O Karnkowski vyždímal z motoru naprosté maximum, kterého byl schopen a dosáhl výšky přes 23 000 stop a poprvé začal na Focke-Wulfy získávat. Němci zkoušeli ještě chvíli útočit zespodu, nakonec to však vzdali, jeden z nich se odpoutal a druhý s větším odstupem Spitfire následoval v naději, že mu selže motor nebo dojde palivo. P/O Karnkowski zámířil na západ od Audenarde, šetřil motor, co to jen šlo a dostal se nakonec díky tomu šťastně zpět na základnu. Focke-Wulf jej sledoval až doprostřed kanálu... Tento souboj však měl nečekané pokračování o šest let později, v roce 1949.

Společně s manželkou a dcerou jsme pluli z Marseille do Argentiny, protože to byl jeden ze států, kam měli emigranti snadný přístup. Na lodi byla mezi jinými Francouzka z Alasky s dcerou, která plula za svým manželem. V průběhu dlouhého cestování jsme se spřátelili s Francouzskou, která se jmenovala Anette. Při loučení nás Anette pozvala na brzké setkání. Po zabýdlení v nové zemi jsme zatelefonovali a byli jsme pozváni na čaj. Při návštěvě padla otázka, co pánové dělali za války. Zjistilo se, že oba, Johann i Tadeáš, byli stíhacími piloty bojujícími na opačných stranách a oba dokonce bojovali ve vzdušné bitvě nad Belgií

■ Fotografie zobrazuje letoun Supermarine Spitfire LF Mk.IX, NH214, SZOG „CITY of WARSAW“ Group Captaina Aleksandra Gabszewicze, zachycený pravděpodobně na letišti St. Denijs Westrem, přibližně v listopadu 1944. Místo toho, aby svůj letoun označil iniciálami svého jména, což byla běžná praxe u velitelů wingů, rozhodl se používat na letounu značení SZOG (Gabszewicz), což byl kód, který používal na svých letounech během své služby u 316. squadrony v letech 1941-1942. Za kabinou je jasně vidět znak 316. polské stíhací squadrony, pod čelním sklem kabiny pak vlajčka s hodností Group Captain. Na krytu motoru Merlin M66 je zobrazen Gabszewiczův osobní znak - boxující pes, inspirovaný Disneyovskou postavičkou. Tento znak se objevoval na všech letounech Aleksandra Gabszewicze

■ Mimořádně zajímavá fotografie ukazující výškový letoun Supermarine Spitfire Mk.VIII v polských barvách. Tento letoun s prodlouženými konci křídla získala 316. polská stíhací peruť spolu se Spitfiry Mk.IX na letecké základně Northolt v březnu 1943. Mezi piloty stojícími u letounu je čtvrtý zleva F/O Władysław Gnyś

14. května 1943. Jaká to náhoda! U té příležitosti Johann otevřel láhev dobré skotské whisky.“

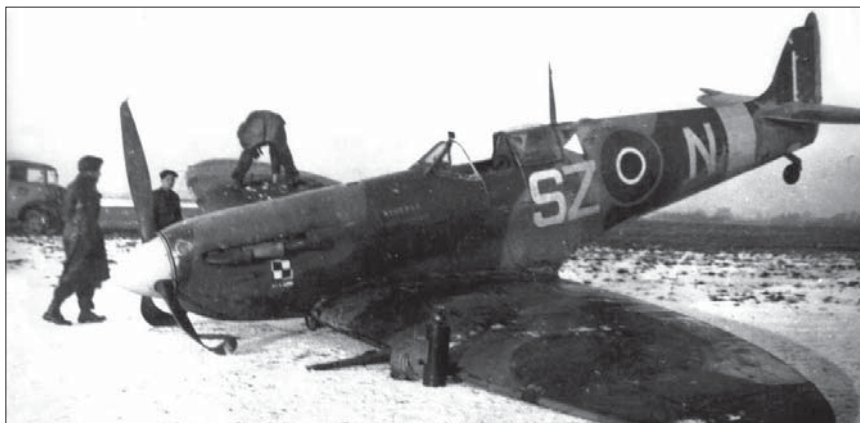
Co se týká identifikace možného protivníka Tadeusze Karnkowského, tak se zcela určitě jednalo o letoun náležející JG 26. Proti spojeneckému útoku na Kiel (operace Ramrod 18) zasahovaly letouny I. a II./JG 11, III./JG 54 a NJG 3. Spojenecké letouny útočící na letiště Kortrijk-Wevelghem (operace Ramrod 73/I) napadly letouny II./JG 26, které byly během pronásledování spojeneckého svazu vyslány na pomoc I. a II./JG 1, bránící útoku amerických letounů B-17 na Antverpy (operace Ramrod 73/II).

Porovnáním času a místa dopadu německých ztrát se jako nejpravděpodobnější oběti střelby P/O Tadeusze Karnkowského jeví následující dva letouny: Fw 190A-4, W.Nr. 7038, hnědá 17, Ofw. Siegfried Beyer nebo Fw 190A-5, W.Nr. 1216. Nicméně vzhledem k intenzitě leteckých bojů a celkových nároků všech spojeneckých letců je určení konkrétních protivníků takřka nemožné.

Donald Caldwell ve své knize JG 26 War Diary uvádí u sestřelu Fw 190A-4 Ofw. S. Beyera jako příčinu ztráty „letoun P-47 od 4. nebo 78. FG“, přičemž Fw 190 měl být sestřelen nad letištěm Wevelghem. To se ale zdá být dosti nepravděpodobné. Americké stíhačky (4., 56. a 78. FG) vzletly jako doprovod bombardérů B-17 útočících na Antverpy až ve 13.20, kdežto doprovod bombardérů útočících na letiště Kortrijk-Wevelghem byl plně v režii stíhačů RAF (Northolt Wing, Kenley Wing a Biggin Hill Wing).

O intenzitě leteckých bojů jasně vypovídá počet operačních letů Tadeusze Karnkowského, který jich například za období květen-září 1943 vykonal celkem 47, několikrát i dvě ope-

race během jediného dne. Tak jako například ve čtvrtek 24. června 1943. V 7.45 odstartoval Tadeusz Karnkowski spolu s dalšími deseti piloty ve svém letounu Spitfire F.Mk.IXC, EN127, SZ-D, k operaci Ramrod 102. Cílem akce byla ochrana 12 letounů Lockheed Ventura II z 464. squadrony RAAF při útoku na Flushing. Spolu s kolegy z 303. squadrony tvořila „Třistašestnáctka“ tzv. First Fighter-Sweep. Formace nejdříve plynule vystoupala do 31 000 stop nad Walcheronem, poté sestoupala severně od Ostendu na 22 000 stop, kde o 6000 stop výše piloti zpozorovali formaci deseti nepřátelských letounů nad Nieuportem. Celá formace se obrátila směrem k nim, když vtom si letci všimli další skupiny, tentokrát dvaceti nepřátelských letounů stoupajících na východ, a tak se celé křídlo obrátilo jejich směrem. Než však mohli zaútočit, byla jejich formace sama napadena asi dvacetičlennou skupinou nepřátelských letounů Fw 190 od 10./JG 26 a pravděpodobně 7./JG 54, které je napadly směrem od slunce. Rozpoutal se letecký souboj, na jehož konci nárokovala 316. squadro-

■ Letoun Supermarine Spitfire Mk.VB, SZ-D z 316. polské stíhací squadrony poškozený F/Sgt Stefanem Sztukou během přistání na sněhem zavátém letišti Hutton Cranswick v pátek 8. ledna 1943. Nápis na krytu motoru hlásá název Owerri Province of Nigeria. Za povšimnutí také stojí ohnutá třílístá kovová vrtule. Později byly tyto nahrazeny dřevěnými, což mělo za následek zabránění vážných poškození mnoha motorů Merlin v situacích jako je na fotografii. Tento letoun započal svůj technický život jako verze Mk.IA, poté byl konvertován na Mk.IB a nakonec na Mk.VB. Bojově létal u 92. East India squadrony, 91. Nigeria squadrony, 234. Madras Presidency squadrony a 12. prosince 1942 byl zapsán do stavu 316. polské stíhací squadrony. V pátek 8. ledna 1943 s ním F/Sgt Stefan Sztuka vybočil při vzletu, aby zabránil kolizi a zavadil o sněhovou závěj, ale přesto odstartoval. Po návratu na letiště pak při přistání z tohoto letu havaroval. Spitfire byl opraven, nicméně znovu poškozen 9. března. Poté, co byl znovu opraven, byl 4. dubna 1943 odeslán k 306. squadroně, kde jej 26. května Sgt. Jozef Walczak postavil pro přistání na čumák. Jakmile letoun opustil ruce polských mechaniků, byl předán k další službě. Dlouhá historie tohoto letounu se završila ve středu 6. prosince 1944 u 57. OTU, kdy s letounem havaroval Čech Sgt Miroslav Kolinský. Při tvrdém přistání ve sněhové bouři na letišti Boulmer došlo v důsledku pilotova špatného propočtu ke zborcení podvozku

Ztráty JG 26 „Schlageter“ ve vzdušných bojích 14. května 1943

Jednotka	Letoun	W. Nr.		% poškození	Pilot	Prostor	Čas
4./JG 26	Fw 190A-5	7321	černá 19	30	neznámý	Antverpy	
5./JG 26	Fw 190A-4	0677	černá 30	100	Uffz. Heinz Backeberg	V od Gentu - ústí Šeldy	13.15
5./JG 26	Fw 190A-5	7320	černá 6	100	Lt. H.-Jürgen Ruskamp	Kemzeke 5 km SZ Sint-Niklaas	13.15
II./JG 26	Fw 190A-5	1216		20		Moorseele	
6./JG 26	Fw 190A-4	7038	hnědá 17	100	Ofw. Siegfried Beyer	Moorseele	12.30
8./JG 26	Fw 190A-5	7326	černá 19	100	Hpt. Karl Borris	Izegem-Wevelghem	12.35
8./JG 26	Fw 190A-5	7297	bílá 12	100	Ofw. Willi Kalitski	Woensdrecht	12.35
9./JG 26	Bf 109G-6	16448	žlutá 8	100	Lt. Paul Schauder	blízko Stalhille	12.45
III./JG 26	Bf 109G-6	16452		20	neznámý	Wevelghem	

■ Fotografie Tadeusze Karnkowského pořízená v roce 1943 na letišti Northolt. V pozadí je letoun Supermarine Spitfire Mk.IXC

na jeden Fw 190 zničený (Sgt C. Bartłomiejczyk) a další poškozený (F/O J. Sobolewski). Sesterská 303. squadrona pravděpodobně sestřelila a poškodila po jednom letounu stejného typu.

V 16.40 odstartoval P/O Tadeusz Karnkowski podruhé, tentokrát v kabině Spitfiru F.Mk.IXC, AB508. Dvanáctičlenná skupina Spitfirů 316. squadrony tvořila během operace Ramrod 106 součást doprovodu dvanácti letounů Lockheed Ventura II z 487. squadrony RNZAF při útoku na elektrárnu v Yainville. Tentokrát se peruť s nepřátelskými letouny nesetkala, a tak po dvouhodinovém letu přistála na domovské základně. Jejich kolegové z Kenley Wingu se však v oblasti Fécamp utkali s formací letounů Fw 190 a dva sestřelili.

Královské letectvo tento den absolvovalo sedm ofenzivních operací nad nepřátelským územím, přičemž nárokovalo 8 jistých sestřelů, 4 pravděpodobné sestřely a 13 letounů poškodilo.

Od 22. září 1943 do 14. února 1944 se celá squadrona přestěhovala na leteckou základnu RAF Acklington v hrabství Northumberland na severu Anglie, kde ji čekal odpočinek. Základna se nacházela v podřízenosti No. 13 Group a své Spitfiry F.Mk.IXC tam vyměnila za hloubkové letouny Supermarine Spitfire LF.Mk.VB.

Za celou dobu pobytu na severu absolvoval F/O Tadeusz Karnkowski pouze jediný operační let, když ve čtvrtek 30. prosince 1943 vystartoval

v kabině Spitfiru LF.Mk.VB, W3713, SZ○Z spolu s F/Sgt Tadeuszem Szymańskim (BL753, SZ○R) na záchrannou hlídku.

Po zhruba pěti měsících se celá squadrona, v úterý 15. února 1944, přestěhovala opět na jih, na leteckou základnu RAF Woodvale, ležící v hrabství Lancashire, severně od Liverpoolu. Tam byla zařazena do znovu zformovaného 3. Polskiego Skrzydła Myśliwskiego pod vedením W/Cdr Jan Zumbacha, náležejícího No. 9. Group, Air Defence of Great Britain. Od dubna 1944 se squadrona začala postupně přezbrojovat na výkonné stíhačky americké provenience Mustang Mk.III.³⁾ Přezbrojení bylo ukončeno 19. dubna a o devět dní později se jednotka opět stěhovala, tentokrát na leteckou základnu RAF Coltishall v hrabství

■ Letoun Supermarine Spitfire F Mk.IXC, MA563, SZ○V, „Janetka“ ze stavu 316. polské stíhací squadrony, letiště Northolt, léto 1943

Norfolk. Hned následující den, v sobotu 29. dubna, absolvovala squadrona svůj první operační let v kabinách Mustangů. Od 12.35 do 13.50 vystartovala dvojice F/Lt Stanisław Marcisz - F/Lt Zygmunt Nentwich k patrole nad konvojem, od 13.05 do 15.15 je vystřídal dvojice F/O Tadeusz Karnkowski - F/Sgt Bruno Steinborn, kterou nakonec vystřídal od 14.45 do 16.50 dvojice F/Lt Jan Siekierski - F/Sgt Władysław Bielicki.

V době operace Overlord, invaze spojenec- kých vojsk v Normandii, měla ADGB celkem 40 squadron, z nichž 33 se aktivně zapojilo do invaze. Zbývajících sedm, mezi nimi i tři polské squadrony (316. stíhací, 309. stíhací-průzkumná a 307. noční stíhací), zůstalo v týlu a chránilo zbytek Británie. 316. stíhací squadrona ukončila přeškolení na nové Mustangy 1. června 1944 a ihned se zapojila do ofenzivních akcí. Během června absolvovala deset akcí proti nepřátelským cílům na zemi, sedm doprovodu letounů Bristol Beaufighter a velké množství hlídkových letů nad pobřežím Británie, dohromady 259 bojových letů v celkové délce 516 hodin.

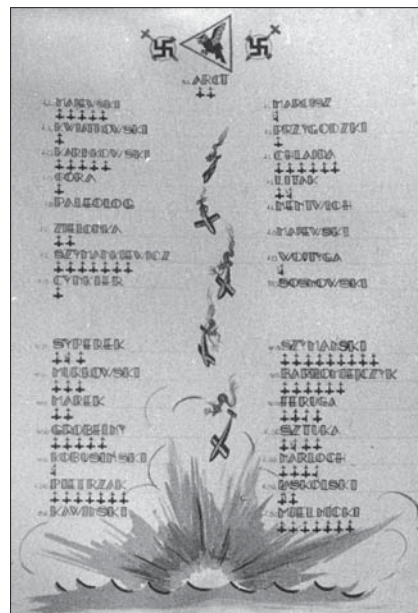
V neděli 11. června vzletla čtveřice polských pilotů na ofenzivní akci Ranger (Day Ranger No.II), včetně Tadeusze Karnkowského. Úkolem bylo napadat nepřátelské cíle na zemi. Během operace 316. squadrona zničila dvě lokomotivy a jednu poškodila, ale přišla o F/Sgt Ryszarda Fusiara,

který při útoku narazil do jedné z lokomotiv a zahynul. Během útoku byl také ze země zasažen Mustang Mk.III, FZ113, SZ○D, v jehož kabině seděl F/O Tadeusz Karnkowski. Naštěstí se mu ale podařilo poškozený letoun dovést až na domovskou základnu. Poškození bylo vyhodnoceno stupněm „Cat.AC“.⁴⁾

V noci z 12. na 13. června 1944 se nad Británií objevil nový protivník. Ve 4.08 ráno zahlédli dva pozorovatelé Royal Observer Corps na stanovišti Mike 2 pevnosti Martello v Dymchurch v jihovýchodní Anglii letící objekt, připomínající „hořící stíhačku“ doprovázenou podivným nezvyklým zvukem. Zanedlouho se operačním sálem Královského pozorovacího sboru poprvé rozeznělo „Diver! Diver! Diver!“. Flakregiment Nr. 155(W)

■ Obal legitimace Krzyża Walecznych Tadeusze Karnkowského.

■ V-1 Scoreboard 316. polské stíhací squadrony

a Belgie - tzv. cíle Noball. Na jih Anglie byly soustředěny početné jednotky protiletadlového dělostřelectva, světlometů a balónů. Velmi významná role při ničení Diverů připadla stíhačům, zejména perutím situovaným na základnách No. 11 Group Air Defence of Great Britain. Velitel ADGB Air Marshall Sir R. M. Hill KCB, MC, AFC do boje nasadil především nejrychlejší stíhačky, které měl k dispozici a které svými parametry umožňovaly účinný boj proti V-1. Z toho důvodu byl od No. 85 (Base) Group 2nd TAF k ADGB přesunut No. 150 Wing vyzbrojený letouny Hawker Tempest Mk.V. Stejný přesun postihl další jednotky této skupiny taktického letectva, 91. (Nigeria) a 322. nizozemskou stíhací squadronu, vyzbrojené výbornými Spitfiry Mk.XIV. Od No. 84 (Composite) Group 2nd TAF byl stažen No. 133 (Polish) Wing vyzbrojený Mustangy. Další vysokovýkonné stíhačky poskytla sousední No.10 Group ADGB, od které byly přesunuty Spitfiry Mk.XII 41. squadrony a Spitfiry Mk.XIV 610. (Conty of Chester) squadrony. No. 12 Group ADGB předala Mustangy Mk.III vyzbrojenou 316. polskou stíhací squadronu. V noci se pak v honbě za Diver angažovaly převážně noční stíhací squadrony vyzbrojené Mosquity a letka Tempestů od Fighter Interception Unit.

V sobotu 1. července 1944 se tedy 316. stíhací squadrona přestěhovala na leteckou základnu RAF West Malling, ležící v hrabství Kent a spadající pod No. 11 Group Air Defence of Great Britain. Již 3. července si jednotka připsala svůj první sestřel V-1, když se v 19.10 podařilo F/Sgt Antoni Murkowski, letícímu v Mustangu Mk.III, FB352, SZOC, sestřelit jeden Diver.

Svoji první „Czarownici“ sestřelil F/O Tadeusz Karnkowski ve středu 5. července 1944. Během odpolední Anti-Diver hlídky se mu v kabině Mustangu Mk.III, FB352, SZOC, podařilo ve 13.28 dosáhnout a sestřelit nepřátelskou letounovou střelu západně od Ham Street.

„Bezpilotní letoun spatřen pode mnou. Klesal jsem a přiblížil jsem se na 100 yardů a zahájil útok. Havaroval jednu míli od Ham Street.“

Karnkowski dosáhl tohoto sestřelu ve spolupráci s F/Lt Leendertem Carelem Marie van Eendenburgem z 322. nizozemské stíhací squadrony,⁵⁾ který pilotoval letoun Supermarine Spitfire F.Mk.XIV, RB184, VL0B. F/Lt van Eendenburg uvedl, že když střílel na V-1, tak viděl Mustang, který také pátil na stejný cíl. Jednalo se o letoun F/O Karnkowského, jenž dosáhl svého sestřelu ve stejný čas. Ve svém bojovém hlášení van Eendenburg píše:

„Vektorován na Divera uprostřed kanálu, ubral jsem plyn, vystřelil, ale minul jsem ve strmé zatáčce. Srovnal jsem let přímo za ním, vzdálenost 250 yardů, ale zasekl se kanón. Střelba z kulometu nebyla efektivní, proto jsem šel do těsné formace se střelou a zkusil ji vychýlit z dráhy pomocí konce křídla. První pokus však byl neúspěšný, tak jsem se o to pokusil znovu a zpozoroval jsem ze zadu trasírky střel. Podařilo se mi koncem křídla vychýlit střelu z její trajektorie, ta se otočila kolem své podélné osy a poté narazila do země a explodovala u Appledore.“

■ Skupinová fotografie pilotů 316. polské stíhací squadrony během návštěvy Vrchního velitele a Generálního inspektora polských ozbrojených sil na západě generála Kazimierze Sosnkowského. Letecká základna RAF Acklington, sobota 9. října 1943. Tento den byl Tadeusz Karnkowski udělen Kržyz Walecznych. Zleva doprava: Tadeusz Kubicu-Lisowski, neznámý angličan, Tadeusz Karnkowski, Antoni Cholařda (zastíněný), Tadeusz Szymański, Andrzej Próchnicki, Czesław Bartłomiejczyk, Zygmunt Nentwich, Kazimierz Gawlewicz(?), Tadeusz Góra, Lew Kurylowicz, Zdzisław Przygodzki, Władysław Bielicki, Jerzy Baján, Stanisław Litak, Piotr Syperek, velitel základny, Tadeusz Tamowicz, Paweł Niemiec, Jan Siekierski (za Niemcem a generálem Sosnkowským), Generální inspektor polských ozbrojených sil na západě generál Kazimierz Sosnkowski, neznámý (pozemní personál), Feliks Marek (za ramenem generála Sosnkowského), Antoni Murkowski, Paweł Kulesza (mechanik), Inspektor Polskich Sił Powietrznych generál Mateusz Łżycki, Bolesław Geca (právě se vrátil k jednotce po sestřelení nad Francií), Władysław Wiśniewski, Tadeusz Nowierski a Józef Jeka

■ Letoun Supermarine Spitfire Mk.XIV z výzbroje 322. holandské stíhací squadrony RAF na základně Hartfordbridge, duben 1944

■ Piloti 316. polské stíhací squadrony, zleva: F/Lt Zygmunt Nentwich, F/Lt Janusz Walawski a F/Lt Stanisław Birtus, stojící před Mustangem Mk.III

F/Lt L. C. M. van Eendenburgovi se zhruba hodinu předtím podařilo zasáhnout ještě jednu střelu V-1, ta mu však nebyla oficiálně přiznána.

Druhý sestřel, tentokrát samostatný, si F/O Karnkowski připsal ještě téhož dne. Během podvečerní patroly se mu podařilo v 18.03 sestřelit v oblasti severně od Sutton Valance druhou V-1. Karnkowski tentokrát pilotoval Mustang Mk.III, FB384, SZOZ.

„Bezpilotní letoun byl náhodou spatřen jižně od Pluckley. Byl stíhán a atakován ze vzdálenosti 500 yardů přímo ze zadu. Pozoroval jsem zásahy a bezpilotní letoun jsem pak spatřil, jak střemhlav padá do lesů severně od Sutton Valence.“

Tento den byl pro Tadeusze Karnkowského nejen neobyčejně úspěšný, neboť se mu podařilo získat své první dva sestřely „Czarownic“, ale i neobyčejně náročný, jelikož absolvoval celkem pět operačních letů.

■ Stříbrně zbarvený Mustang Mk.III, HB835, SZOG. Jednalo se téměř o osobní letoun S/Ldr Pawła Niemca, který velel dvakrát 316. polské stíhací squadroně (15. 9. 1943 - 25. 6. 1944, 12. 10. 1945 - 12. 12. 1946). Podle jeho Logbooku na tomto letounu uskutečnil převážnou většinu letů až do rozpuštění squadrony

Pilotům 316. polské stíhací squadrony se podařilo tento den sestřelit celkem šest letounových střel. Kromě F/O Karnkowského skóroval F/Sgt S. Sztuka (½ V-1), F/Lt S. Litak (1 V-1) a W/O C. Bartłomiejczyk (2 V-1).

O pouhé tři dny později, v sobotu 8. července, si Tadeusz Karnkowski připsal další dva sestřely V-1. Ve 12.55 vzletl v Mustangu Mk.III, FB835, SZOV, na první patrolu, ale s žádnou střelou se nesetkal, a tak po čtyřiceti minutách přistál na své domovské základně. V podvečer vystartoval na další Anti-Diver patrolu v kabině Mustangu Mk.III, FB359, SZOV. Na první Diver byl naveden v oblasti Beckley a po zásazích ze čtyř křídelních 12,7mm kulometů havarovala střela

Poté zaútočil na třetí Diver a opět se jej pokusil přetočit křídlem. Zkrátil vzdálenost, opatrně vsunul konec levé poloviny křídla pod pravou polovinu křídla střely a poté energicky trhl řídicí pákou doprava. Diver nejdříve poslušně nadzvedl křídlo, gyroskop však udržel rovnováhu střely a nosná plocha opět poklesla, přičemž shora udeřila do křehčího křídla Mustangu a urazila mu koncový oblouk. Šokovanému pilotu se však podařilo nad strojem udržet vládu a po návratu na mateřskou základnu West Mallang musel nakonec přistát na břicho. Velitel squadrony S/Ldr Bohdan Arct k tomu dodal:

„Karnkowski zkusil trik s vychýlením pomocí konce křídla. Letěl v těsné formaci s bombou,

■ Unikátní fotografie zobrazuje letoun Mustang Mk.III SZOE z 316. polské stíhací squadrony, který pod čelním sklem kabiny ještě nese znak sesterské 315. polské stíhací squadrony. Jedná se nepochybně o následek výměny letounů mezi squadronami No. 133 Wingu na konci října 1944 na letecké základně RAF Andrews Field. S největší pravděpodobností se jedná o letoun FB357 ex PKOE

ve 21.55 v lese jihovýchodně od Beckley. Sestřel mu byl nakonec přiznán opět ve spolupráci se Spitfirem z 322. nizozemské stíhací squadrony. Tentokrát se o svůj úspěch dělil s nejméně úspěšnějším nizozemským esem v boji proti V-1 F/O Rudolfem Fransem Burgwalem, kterému se tento den podařilo v kabině svého Spitfiru F.Mk.XIV, NH718, 3WOG, sestřelit celkem pět nepřátelských Diverů, přičemž posledního páteho dosáhl ve spolupráci „se dvěma Mustangy“.

O pět minut později zaútočil F/O Karnkowski na další Diver poblíž Sedlescombe. Po krátké úvodní dávce mu však došlo střelivo, a tak se rozhodl V-1 poslat k zemi pomocí křídla svého Mustangu. „Zahájil jsem střelbu z 200 yardů přímo zezadu. Přestřelil jsem, proto jsem stáhl plyn a otočil jsem ji kolem podélné osy pomocí levého křídla - viděl jsem ji dopadnout dvě míle východo-jihovýchodně od Robertsbridge.“

zkušně nalétl tak, že umístil své křídlo pod křídlo bomby a zakýval letounem z křídla na křídlo. Ale neprovedl to dostatečně razantně a to zlověstné létající monstrum srovnalo náklon. Protože se Karnkowski neodpoutal hned z formace, křídlo bomby razantně narazilo zpět do jeho křídla. Efekt tohoto byl více než nepřijemný: Mustang ztratil konec křídla a Karnkowski se pouze s velkými obtížemi vrátil zpět na základnu.“

Průběh souboje, s útokem na třetí V-1, popsal Brian Cull ve své knize Diver! Diver! Diver! Především polské prameny však uvádějí, že incident s uraženým koncem křídla se stal už při útoku na druhý Diver. Sám Tadeusz Karnkowski na celou událost vzpomíná takto:

„Střely létaly ve výšce 2000 stop a byly rychlejší než Mustangy. Obrana před V-1 spočívala v tom, že Mustangy létaly ve výšce 6500 stop a letová kontrola navedla pilota nad bod, kde střela pře-

kročila pobřeží. Pilot Mustangu se ji při střemhlavém letu snažil sestřelit. V mém případě jsem střelu sestřelil a tento fakt jsem nahlásil letové kontrole. V odpovědi mi kontrolor sdělil: „Mám pro Tebe druhou“ a nahlásil mi její polohu. Motor této střely byl nevýkonný, a proto letěla mnohem pomaleji ve výšce 800 stop. Protože byl večer a pršelo, bylo těžko odhadnout vzdálenost, a tak jsem se málem se střelou srazil. V poslední chvíli jsem se jí vyhnul a značně předstihl.

Vypustil jsem klapky, snížil otáčky a střela se ke mně začala blížit. V této chvíli jsem zpozoroval, že jiní piloti už po ní střílejí. Ha!!! To je moje střela!!

Přivedl jsem Mustang pod její křídlo a svým křídlem jsem chtěl narušit její rovnováhu. Střílející piloti mi to však nedovolili udělat v klidu. Střela se vychýlila nedostatečně a její gyroskop způsobil náraz křídla střely do mého křídla, které se zalomilo. Oba, střela i můj Mustang, provedly výkrut. Střela dopadla na zem a explodovala a já jsem přidal plyn a začal stoupat. Musel jsem se rozhodnout, co mám dělat. Skákání jsem neměl

■ F/Lt Tadeusz Kwiatkowski (druhý zleva) s pozemním personálem

■ W/O Aleksandr Pietrzak se svým letounem Mustang Mk.III. S F/Lt Tadeuszem Karnkowským se mu podařilo 18. října 1944 společně sestřelit jeden letoun Bf 109, přičemž oba piloti k tomuto zásahu přidali po jednom samostatněm sestřelu. Na obrázku je pěkně vidět znak 316. polské stíhací squadrony i s označením bojových úspěchů - jeden sestřel nepřátelského letounu a pět sestřelů letounových střel V-1. Jeho noha pak zakrývá v horní řadě další dva symboly sestřelů „Czarownic“. W/O Aleksandr Pietrzak však získal pouze šest jistých sestřelů V-1, přičemž oficiálně uznaných měl 4 ¼ (4+1) sestřelů. V druhé řadě pak vedle symbolů V-1 opět nohy zakrývají celkem pět symbolů pum

rád a na přistání jsem měl malou šanci. Odsunul jsem kopuli pilotní kabiny. Letoun letěl klouzavým letem a proud vzduchu mi zkroutil hlavu tak, že mi působila velkou bolest a navíc přšelo. Rychle jsem kopuli zavřel a rozhodl se pro pokus o přistání. Vystoupal jsem nad úroveň mraků, byl to krásný koberec, měsíc svítil a pokus o přistání na mracích vyšel. Byl jsem ve výšce 10 000 stop. Přidal jsem plyn, Mustang se postavil svisle křídly a zvratem šel k zemi. Dělal jsem vše, co bylo možné, abych dostal stroj z této polohy. Kopal jsem do pedálu, přidával plyn, ubíral plyn. Letadlo šlo v těsné spirále dolů. Úplně jsem rezignoval. Nevím proč, ale letadlo se samo srovnalo těsně nad stromy. Lehce jsem přidával plyn, vystoupal na 2000 stop a doletěl jsem k letišti, kde jsem požádal o přistání. Přistál jsem bez vysunutého podvozku a zalomeným křídlem jsem zavadil o zem. Po příchodu do důstojnického kasína mi telefonovala manželka, která bydlela 300 mil od letiště, s otázkou: Co se ti stalo?”

Stíhačům 316. squadrony se v podvečer podařilo opět sestřelit celkem šest letounových střel V-1. Krom Tadeusze Karnkowského skórovali ještě F/Lt A. Cholajda (2 V-1), F/Lt T. Szymankiewicz (1 V-1) a F/Sgt A. Murkowski (1 V-1).

■ Mustang Mk.III, FB181, SZOR z 316. polské stíhací squadrony pojíždí s podvěšenými přídatnými nádržemi na start k další doprovodné misi z letecké základny Andrews Field na jaře 1945

Následující den dosáhl F/O Tadeusz Karnkowski svého pátého a zároveň posledního vítězství proti V-1. Svou oběť dostihl a sestřelil ráno v 5.19 na letounu Mustang Mk.III, FB351, SZOB, jihovýchodně od Dungeness.

„Diver spatřen nad mořem 15 mil jihovýchodně od Dungeness. Zahájil jsem palbu z 200 yardů přímo ze zadu. Viděl jsem zásahy po celém jeho povrchu a Diver explodoval při nárazu na mořskou hladinu 10 mil jihovýchodně od Dungeness.“

O pět minut později se k zemi porouchala další „Czarownice“, tentokrát po přesných zásazích F/Lt T. Szymankiewicze.

F/O Tadeusz Karnkowski tímto zásahem dosáhl svého pátého sestřelu a stal se tak prvním polským stíhacím esem proti letounovým střelám V-1 a současně prvním esem na letounu Mustang Mk.III.

F/O Tadeusz Karnkowski provedl během července-srpna 1944 celkem 35 letů v rámci Anti-Diver operací, při nichž získal celkem pět jistých sestřelů letounových střel V-1, z toho dva ve spoluúčasti.

■ Mustang Mk.III, FX936, SZOL ze stavu 316. polské stíhací perutě stojící na letišti Andres Field v úterý 6. března 1945. Letoun předtím sloužil od konce října 1944 do 1. března 1945 u 309. polské stíhací squadrony s kódovým značením WCOL. Za zmínku stojí světlejší odstín písmene L, oproti nově natřenému kódu SZ 316. perutě a netypické uspořádání kamuflážního schématu na trupu letounu. Vrtulový kužel letounu už je opatřen červenobílými pruhy, které zasahovaly i do přední části kapotování motoru. V pozadí je vidět zkouška motoru na letounu Mustang Mk.III, FB153, SZOW

Za celé období účasti 316. stíhací squadrony v Anti-Diver operacích se jejím pilotům podařilo sestřelit celkem 84 ½ V-1,⁶⁾ čímž se dělí s FIU o osmou příčku mezi nejúspěšnějšími perutěmi RAF v boji proti této nové Hitlerově zbraní. Mezi perutěmi vyzbrojenými americkými letouny Mustang Mk.III se stala 316. squadrona druhou

z nichž 4261 bylo zničeno. Protiletadlové dělostřelectvo si připsalo celkem 1971 zničených V-1, stíhací letectvo zničilo 1979 V-1, pomocí balónů bylo zničeno 278 V-1 a Královské námořnictvo si nárokuje 33 zničených Diverů.⁷⁾

Na počátku září 1944, když hrozba letounových střel V-1 rapidně poklesla, se vrátila 316. stíhací squadrona a 133. stíhací wing ke svým dřívějším úkolům - ofenzivním akcím nad územím nepřítele. Během září vykonala peruť celkem 241 bojových letů v celkové délce 632 hodin, zničila 8 nákladních říčních člunů, sedm dalších plavidel a dvě lokomotivy a to vše při ztrátě pěti pilotů (4 KIA, 1 MIA). Na počátku října pokračovala jednotka ve stejných operacích jako předešlý měsíc, tentokrát však svedla několik významných soubojů s nepřátelskými stíhači.

Hned první den tohoto měsíce byl úspěšný pro Tadeusze Karnkowského, kterému se během ofenzivní operace Ranger v oblasti Kodaně v okupovaném Dánsku podařilo zničit jednu lokomotivu a zasáhnout nepřátelskou ponorku.

Ve třináct hodin odstartovala ze základny Coltishall pětice pilotů ve složení F/Lt Tadeusz Karnkowski (HB882, SZOM), F/Sgt Stefan Sztuka (HB878, SZOX), F/O Tadeusz Góra (161, SZOF), F/Lt Teofil Szymankiewicz (FB383, SZOJ) a S/Ldr Zygmunt Drybanski (HB885, SZOI) k operaci Day Ramrod No. 51. Let byl naplánován do oblasti severovýchodního pobřeží Dánska. V zálivu Langeland narazili na německou ponorku, na které právě probíhalo předávání vyznamenání námořníkům. Polští piloti na ni zaútočili a zabili několik členů posádky. Cestou zpátky na domovskou základnu ještě zaútočili na dva osobní vlaky (jeden nedaleko Friedrichstadtu), přičemž při útoku na první vlak se podařilo zasáhnout lokomotivu, která následně explodovala. Celá skupina přistála na domovské základně v 17.50.

O úspěších pilotů 316. polské stíhací squadrony psal i dobový tisk:

„Mustangy útočí na ponorku“

„Ponorka a nepřátelský torpédoborec byly včera večer atakovány Mustangy od A.D.G.B. při ofenzivním hlídkovém letu u pobřeží Dánska. Nízkým letem v takřka nulové výšce nad zátokou Lan-

■ Zleva doprava velitel 3. Polskiego Skrzydła Myśliwskiego W/Cdr Aleksandr Rutkowski (s bílou šálou), F/Lt Janusz Walawski, F/Lt Tadeusz Karnkowski a F/Lt Stanisław Marcisz

Lety Tadeusze Karnkowského v rámci Anti-Diver operací

Datum	S.No.	Kód	Čas	Datum	S.No.	Kód	Čas
2. 7. 1944	FB356	SZ○U	18.40 - 20.40	22. 7. 1944	FB374	SZ○A	15.55 - 15.50
4. 7. 1944	FB356	SZ○U	13.10 - 15.30	22. 7. 1944	HB821	SZ○L	20.05 - 22.20
4. 7. 1944	FB359	SZ○V	19.40 - 22.45	24. 7. 1944	HB821	SZ○L	9.05 - 10.25
5. 7. 1944	FB359	SZ○V	10.05 - 12.00	24. 7. 1944	HB821	SZ○L	11.40 - 13.25
5. 7. 1944	FB352	SZ○C	12.20 - 14.20	29. 7. 1944	HB821	SZ○L	14.15 - 16.10
5. 7. 1944	FB384	SZ○Z	16.25 - 18.20	30. 7. 1944	HB821	SZ○L	10.30 - 12.50
5. 7. 1944	FB352	SZ○C	20.15 - 20.40	3. 8. 1944	HB821	SZ○L	13.00 - 15.05
5. 7. 1944	FB351	SZ○B	20.45 - 22.45	4. 8. 1944	HB821	SZ○L	18.50 - 20.50
6. 7. 1944	FB396	SZ○F	11.40 - 13.35	5. 8. 1944	HB821	SZ○L	9.05 - 11.20
8. 7. 1944	FB385	SZ○D	12.55 - 13.35	5. 8. 1944	HB821	SZ○L	22.20 - 00.55
8. 7. 1944	FB359	SZ○V	21.00 - 22.10	8. 8. 1944	HB821	SZ○L	13.25 - 15.35
9. 7. 1944	FB351	SZ○B	4.35 - 6.55	8. 8. 1944	HB821	SZ○L	19.20 - 21.40
10. 7. 1944	FB393	SZ○S	10.45 - 12.25	9. 8. 1944	HB821	SZ○L	8.45 - 11.00
15. 7. 1944	HB839	SZ○V	15.20 - 17.05	10. 8. 1944	HB821	SZ○L	22.20 - 00.50
19. 7. 1944	FB385	SZ○D	17.25 - 19.45	12. 8. 1944	HB821	SZ○L	- 20.05
19. 7. 1944	FB385	SZ○D	22.45 - 23.15	13. 8. 1944	HB821	SZ○L	
20. 7. 1944	FB385	SZ○D	4.50 - 7.10	26. 8. 1944	HB845	SZ○Z	6.25 - 8.50
20. 7. 1944	FB385	SZ○D	11.25 - 11.40				

■ Por. Stanisław Marcisz (vpravo) s dalším pilotem, pravděpodobně por. Longinem Majewskim, 1944

geland překvapily Mustangy ponorku na hladině a pokropily její věž dávkou z kanónů. Kulky smetly do moře šest členů posádky a zásahy byly pozorovány i na věži ponorky. Dalším cílem se stal torpédoborec v zátoci Kiel, i na něm byly pozorovány zásahy na palubě a nástavbách na lodi. Svoji práci završily Mustangy ve vnitrozemí, kde poškodily čtyři lokomotivy a vyhodily do povětří kolonu zásobovacích nákladníků. Nacističtí vojáci uprchli do blízkého lesa, když Mustangy zaútočily kanóny na vojenský vlak. Všechny naše letouny se bezpečně vrátily domů.

Sám Tadeusz Karnkowski tento článek okomentoval ve své vzpomínce následujícím způsobem: „Byl jsem osobně velitelem tohoto letu. U-boot stál vynořený v přístavu a na palubě probíhalo za doprovodu orchestru předávání významné námořníkům. Ve zmatku, kdo jen mohl, skočil do moře a buben letěl spolu s nimi. Kolik Němců jsme zabili, nevím.

Zničení lokomotivy a nákladních automobilů jsme provedli při jiných letech. Na lodě jsme stříleli v sebeobraně. Naše peruť byla na jiném letišti než naše křídlo, protože jsme měli zvláštní úkol, ochranu lehkých bombardérů, které útočily na německé lodě podél břehů Norska. Let trval od 5 do 5 a půl hodiny, těsně nad hladinou vody,

což bylo velmi vyčerpávající. Piloti to snášeli jen těžce, a proto pro snížení napětí, když nebyly lodě a bombardéry nepotřebovaly krytí, přicházel rozkaz, že můžeme provést takový nebo jiný let na libovolné cíle: letadla, lokomotivy nebo nákladní auta. V létě 1944 jsem byl velitelem střídavě s Tadeášem Górou (v současnosti generál ve výslužbě) a létali jsme ve formacích po 6 strojích. Osobně jsem absolvoval řadu takovýchto letů. V jednom jsem byl těžce zasažen a stěží jsem doletěl zpět.”

Tadeusz Karnkowski dále vzpomíná:

„Jak jsem se předem zmínil, hlavním úkolem peruť byla ochrana Beaufighterů - lehkých útočných bombardérů, které hlídávaly od severu Norska podél pobřeží Skandinávského poloostrova až k Dánsku. Aby Mustang mohl provést takový let, musel být vybaven větším než normálním množstvím paliva. Mustang měl pět nádrží: 2 v křídlech, 2 odhazovací přídavné pod křídlem a pátou za pilotní kabinou, která byla natankována pouze při letech trvajících nad 4 a půl hodiny. Pátá nádrž se musela užívat ihned po startu, protože Mustang s plnou nádrží

■ Poté, co 315. polská stíhací squadrona opustila leteckou základnu Andrews Field, zanechala tam své letouny. Jejich novým uživatelem se stala 316. polská squadrona. Letoun na obrázku je s největší pravděpodobností Mustang Mk.III, FX903, SZ○C, ex PK○C. Na letounu je ještě patrný znak 315. peruť pod kabinou

■ Přehled ztrát 316. polské stíhací squadrony za červen 1944

byl nestabilní a zatáčky musely být prováděny velmi mírně.

Když peruť Beaufighterů narazila na nepřátelskou obchodní loď obklopenou doprovodem malých válečných lodí, 12 bombardérů vyzbrojených kanóny zaútočilo na válečné lodě. V druhé vlně útočilo raketami na vše možné 8 Beaufighterů. Nakonec 4 Beaufightery při velmi nízkém letu vypouštěly v předepsané vzdálenosti ve směru k obchodním lodím torpéda. Zasažená do středu obchodní loď se roztrhla na dvě poloviny, vyskočila vzhůru a svisle se ponořila do mořských hlubin. Fantastický pohled!

Hlídkové lety nad Norsko trvaly 5 až 5 a půl hodiny těsně nad hladinou moře a pro piloty to bylo nervově velmi vyčerpávající. Při návratu z jednoho takového letu, dvoumotorový Beaufighter letěl na jednom motoru a jeden z našich pilotů řekl: „Hele, Beaufighter letí na jednom motoru“ a uslyšel odpověď: „A kolik máš ty?“

V období srpen-říjen 1944 absolvoval F/Lt Tadeusz Karnkowski celkem šest letů, při nichž doprovázel stíhací bombardéry Bristol Beaufighter v rámci operací Roadstead, o celkové délce 20 h 5 min. Lety vedly podél pobřeží Norska, Dánska a Nizozemí. Za stejné období se rovněž účastnil čtyř operací, kdy délka letu přesáhla čtyři hodiny.

■ Leutnant Werner Haugk byl 18. 10. 1944 sestřelen ve svém letounu Messerschmitt Bf 109G-6, „bílá 141“ asi jeden kilometr jižně od přístavu Aså. Je velmi pravděpodobné, že jeho přemožitelem byla jedna z dvojic W/Cdr A. Rutkowski - F/Lt Z. Nentwich nebo F/Lt T. Karnowski - W/O A. Pietrzak

V sobotu, 14. října 1944, odstartovala dvanáctičlenná skupina 316. stíhací squadrony včetně Tadeusze Karnowského (Mustang Mk.III, HB885, SZ○V) k operaci Ranger. Jednalo se o doprovod skupiny bombardérů Handley Page Halifax a Consolidated B-24 Liberator při náletu na Duisburg. Nedaleko cíle se skupina dostala do souboje s nepřátelskými letouny, přičemž se W/O Aleksandru Pietrzakovi, letícímu v kabině Mustangu Mk.III, FB386, SZ○L, podařilo sestřelit jeden letoun Messerschmitt Bf 109.

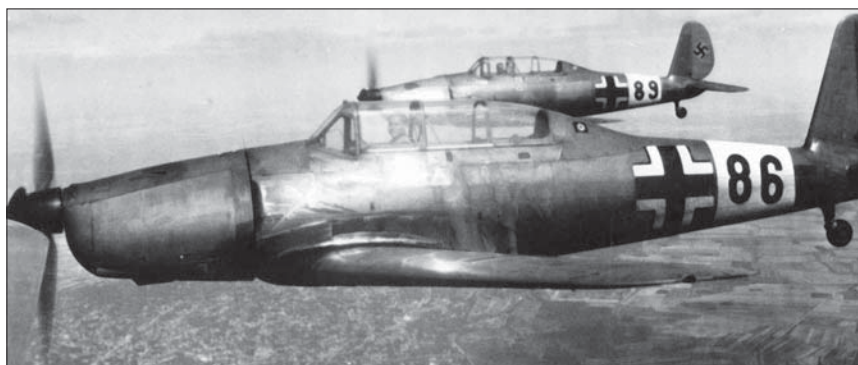
O čtyři dny později, 18. října, zaskočila 316. stíhací squadrona během operace Ranger skupinu německých letounů nedaleko Ålborgu v Dánsku a šest jich sestřelila bez vlastních ztrát. Německá obrana v severním Jutsku spustila v 11.44 Flakalarm v Hanstholmu poté, co skupina šesti Mustangů v malé výšce překročila pobřeží. Letouny byly ostřelovány z pozic Marine Flak Abteilung 814, která po nich vypálila 75 nábojů z 10,5cm, 177 nábojů z 3,7cm a 728 nábojů z 2cm zbraní, aniž by zasáhly jediný letoun. Německé námořnictvo si však nárokovalo zásah

■ Tadeusz Karnowski před přídílí svého Mustangu

■ Messerschmitt Bf 109G „bílá 180“, náležící operačně výcvikové jednotce Jagdgeschwader 102. Letadlo přistálo na břicho na poli patřícímu k farmě „Kyllingsborg“ poté, co bylo napadeno Mustangy. Pilot nebyl zraněn, na farmě si půjčil telefon, aby mohl podat hlášení na vojenské letiště Aalborg-Ost. Poté vzal svůj padák a šel pěšky do kilometr vzdáleného Dronninglundu

■ Německý cvičný letoun Arado Ar 96

Přehled vítězství Tadeusze Karnowského

Čas	Operace	Letoun	Nepřátelský letoun	Místo
14. 5. 1943				
12.35	Ramrod 73/I	Spitfire Mk.IX BS302, SZ○	1 Fw 190 pravděpodobně	2-3 míle S od Courtrai
5. 7. 1944				
13.28	Diver Patrol	Mustang Mk.III FB352, SZ○C	½ V-1	1 míle Z od Ham Street
Ve spolupráci s Flt Lt L. C. M. van Eendenburgem, Spitfire Mk.XIV, RB184 / VL○B, 322 (Dutch) Squadron.				
18.03	Diver Patrol	Mustang Mk.III FB384, SZ○Z	1 V-1	S od Sutton Vallenge
8. 7. 1944				
21.50	Diver Patrol	Mustang Mk.III FB359, SZ○V	½ V-1	JV od Beckley
Ve spolupráci s Flg Off R. F. Burgwalem, Spitfire Mk.XIV, NH718 / 3W○G, 322 (Dutch) Squadron.				
21.55	Diver Patrol	Mustang Mk.III FB359, SZ○V	1 V-1	2 míle VJV od Robertsbridge
9. 7. 1944				
5.19	Diver Patrol	Mustang Mk.III FB351, SZ○B	1 V-1	JV od Dungeness
18. 10. 1944				
12.05	Ranger	Mustang Mk.III FX865, SZ○Y	1 Bf 109G-6	10 mil SV od Aalborg
12.05	Ranger	Mustang Mk.III FX865, SZ○Y	½ Bf 109G-6	10 mil SV od Aalborg

Ve spolupráci s W/O Aleksandrem Pietrzakem, Mustang III, HB841 / SZ○A, 316 (Polish) Squadron.

V ORB 316. polské stíhací squadrony (Operational Record Book 316. DM, AIR27/1705, National Archives, Kew) je uvedeno, že nepřátelské letouny byly typu Bf 109F. Polští piloti se ve skutečnosti setkali se skupinou neozbrojených cvičných letounů Messerschmitt Bf 109G a Arado Ar 96 od operačně výcvikové Jagdgeschwader 102. Oběti F/Lt Tadeusze Karnowského se s největší pravděpodobností stal jeden z následujících letounů: Bf 109G-6, „bílá 141“ od 1./JG 102, Leutnant Werner Haugk, letoun se zřítil jižně od přístavu Aså; Bf 109G-6, „bílá 180“ od 1./JG 102, letoun přistál na břicho východně od Dronninglundu.

■ Pojíždějící Mustangy Mk.III 316. polské stíhací peruté s pomalovanými červenobílými kryty vrtuli vtrhli během letecké přehlídky u příležitosti návštěvy generála Anderse, letiště Andrews Field, úterý 6. březen 1945

■ Článek z dobového tisku popisující akci, které se účastnil Tadeusz Karnkowski

několika letounů. Letouny vedl sám velitel 3. Polskiego Skrzydła Myśliwskiego W/Cdr Kazimierz Rutkowski. Skupina sestávala z následujících pilotů:

W/Cdr Aleksandr Rutkowski, Mustang Mk.III, FB360, SZ◊K;

F/Lt Janusz Walawski, Mustang Mk.III, HB855, SZ◊V;

F/Lt Zygmunt Nentwich, Mustang Mk.III, FB356, SZ◊N;

F/Lt Tadeusz Karnkowski, Mustang Mk.III, FX865, SZ◊Y;

F/Lt Antoni Chojajda, Mustang Mk.III, FB386, SZ◊L;

W/O Aleksandr Pietrzak, Mustang Mk.III, HB841, SZ◊A.

Mustangy pokračovaly na sever od Ålborgu, kde narazily na skupinu „šesti německých Messerschmittů Bf 109“, okamžitě na ně zaútočily a nárokovaly všechny jako zničené. Bylo přesně 12.02, když se rozezvučel Flakalarm nad letištěm Aalborg-Ost. W/Cdr A. Rutkowski spolu s F/Lt Z. Nentwichelem sestřelil jeden Bf 109, F/Lt J. Walawski

dva Bf 109 a F/Lt T. Karnkowski spolu s W/O A. Pietrzakem sestřelili každý jeden a půl Bf 109. Polští piloti po přistání nahlásili, že se utkali s letouny Bf 109F. Ve skutečnosti narazili na pěti neozbrojených cvičných letounů Messerschmitt Bf 109G a Arado Ar 96, náležejících 1. staffelu operačně výcvikové Jagdgeschwader 102, jež sídlila na letišti Aalborg-Ost. Přes optimistické nároky pilotů Mustangů na zničení šesti letounů nepřítele se jim podařilo sestřelit letoun Messerschmitt Bf 109G-6 „bílá 141“, který pilotoval Leutnant Werner Haugk, bývalý pilot Stuky a Bf 110, letecké eso s 9 sestřely a nositel Rytířského kříže, který při útoku zahynul. Zbylí němečtí piloti raději své letouny

pohřben v sobotu 21. října 1944 na hřbitově Frederikshavn.

„Messerschmitt Bf 109G, 1./JG 102, letoun přistál na břicho nedaleko Søraa.“

Messerschmitt Bf 109 byl zpozorován, jak se blíží k Søraa z jihovýchodního směru. Letěl nízko nad loukami, následován Mustangem. Pilot Mustangu zahájil palbu, přičemž byl zraněn dánský zemědělec a jeho kůň byl zasažen do nohy. Německý pilot přistál s Bf 109 na břicho na sousedním poli západně od farmáře. Pilot nebyl zraněn.

„Messerschmitt Bf 109G-6, „bílá 180“, 1./JG 102, letoun přistál na břicho východně od Dronninglundu.“

■ Fotbalový tým 316. polské stíhací squadrony. Tadeusz Karnkowski sedí třetí zleva (v tmavém svetru)

rychle posadili na břicha, aby se vyhnuli smrtelné palbě Mustangů.

„Messerschmitt Bf 109G-6, „bílá 141“, 1./JG 102, Leutnant Werner Haugk, letoun se zřítil jižně od přístavu Aså.“

Instruktor Leutnant Werner Haugk vedl několik studentů na cvičném letu, když byli napadeni Mustangy. Jeho letoun Bf 109G-6 byl spatřen, jak letí ze západu následován Mustangem, zatímco druhý Mustang se přibližoval z jihu a ve spolupráci sestřelili Haugkův Bf 109. Letoun havaroval v mělké vodě asi jeden kilometr jižně od přístavu Aså. Leutnant Werner Haugk, který našel smrt v troskách svého letounu, byl

Letadlo přistálo na břicho na poli patřícím k farmě „Kyllingsborg“ poté, co bylo napadeno Mustangy. Pilot nebyl zraněn, na farmě si půjčil telefon, aby mohl podat hlášení na vojenské letiště Aalborg-Ost. Poté vzal svůj padák a šel pěšky do kilometr vzdáleného Dronninglundu.

„Arado Ar 96, 1./JG 102, Unteroffizier Arno Rose, letoun přistál na břicho mezi Agerstedem a Ørso.“

■ Legitimace Orderu Virtuti Militari Tadeusze Karnkowského

Seznam letů přesahujících čtyři hodiny, srpen-říjen 1944				
Datum	Operace	Cíl	Čas letu	Doba letu
30. 8. 1944	Roadstead 85	Norské pobřeží	15.05 - 20.05	5 h
1. 10. 1944	Day Ranger No. 41	Kobenhavn	13.00 - 15.50	4 h 50 min
7. 10. 1944	Ramrod	Emmerich	12.32 - 16.00	4 h 25 min
18. 10. 1944	Ranger	Aalborg	10.05 - 15.05	5 h

Unteroffizier Arno Rose se rozhodl přistát na břicho se svým letounem Arado Ar 96 poté, co byl napaden Mustangem. Byl zraněn a 26. listopadu 1944 obdržel odznak za zranění *Verwundetenabzeichen in Schwarz*.

„Arado Ar 96, 1./JG 102, letoun přistál na břicho severozápadně od Agerstedu.“

Letoun Arado Ar 96 přistál na břicho na poli patřícím k farmě „Guldager“, severozápadně od Agerstedu. Pilot nebyl zraněn.

Dalším zraněným se stal dánský zemědělec Otto Mortensen, který byl zraněn 0,50 palcovou kulkou. Těsně před večerí se posadil, že si přečte noviny na farmě svých rodičů „Skovgaard“ poblíž Søraa, když kulka prošla stěnou s oknem, zasáhla ho do čelisti a on tak přišel o zuby. Letecký poplach byl na letecké základně Aalborg-Ost zrušen ve 12.33.

Vzhledem k výše uvedenému popisu sestřelu Leutnanta Wernera Haugka, kdy byl jeho letoun zasažen dvojicí Mustangů, je velmi pravděpodobné, že jeho přemožitelem byla jedna z dvojic W/Cdr A. Rutkowski - F/Lt Z. Nentwich nebo F/Lt T. Karnowski - W/O A. Pietrzak. Jedna z těchto dvojic má zřejmě na svědomí i nouzové přistání Messerschmittu Bf 109G-6 „bílá 180“, neboť i u tohoto incidentu se hovoří o tom, že „Gustav“ byl napaden „Mustangy“.

Tadeusz Karnowski na celou událost po létech vzpomíná takto: „Večer před dnem operace přiletěl do Coltishall na návštěvu velitel křídla [W/Cdr Kazimierz Rutkowski, poznámka autora]. Letový plán se mu líbil a řekl, že ho povede on. Co jsem měl dělat? Vyškrtnul jsem mladšího pilota a následujícího dne jsme vystartovali pod velením velitele křídla. Po hodině a půl letu (zero level) nad hladinou moře, náš velitel, bez spatření pevniny, místo aby upravil kurs trochu doprava a z nízkého letu uviděl Dánsko, vytáhl nás na 2000 stop a německá protiletadlová obrana (Flak-Alarm) nás zahlédla. Na základě německých údajů nepřítel vypálil 75 nábojů 10,5 cm, 177 nábojů 3,7 cm, 728 nábojů 20 mm a nahlásil sestřel několika letadel. Ve skutečnosti nebyl zasažen žádný letoun. Chtěl bych se zde pochválit. Na 11 nízkých letů (zero level), kterým jsem velel, jsme při přeletu nad nepřátelské území nebyli ani jednou ostřelováni. Kromě toho to byl let vítězný. Němci zvedli do vzduchu 6 letadel, které jsme v krátkém čase zlikvidovali. Znovu na základě německých údajů byl tehdy sestřelen Leutnant Werner Haugk, eso německého letectva.“

Celá skupina poté pokračovala dále na jih podél východního pobřeží Jutska, poblíž Vejle se stočila na západ a pokračovala směrem nad Severní moře. Pobřeží přelétla nedaleko Esbjergu. Polští

■ Skupinová fotografie pilotů 316. polské stíhací squadrony pořízená někdy v období březen až červen 1944. Velitel squadrony S/Ldr Pawel Niemiec stojí šestý zleva

piloti hlásili, že cestou domů napadli a ostřelovali tábor německé armády v Oksbøl. Německá strana hlásila, že polští piloti letěli nad letištěm Esbjerg. Protivzdušná obrana proti nim vypálila 4 náboje z 3,7cm zbraní, 55 nábojů z 2cm zbraní a 330 nábojů z automatických zbraní, aniž by zasáhla prolétající Mustangy. Během jednoho z „volných lovů“ v oblasti dolního toku Vezery byl, jak sám vzpomíná, málem sestřelen vlastními piloty:

■ Velitel jedné z letek 316. stíhací perutě F/Lt Stanislaw Marcisz před přídělí Mustangu Mk.III, léto 1944

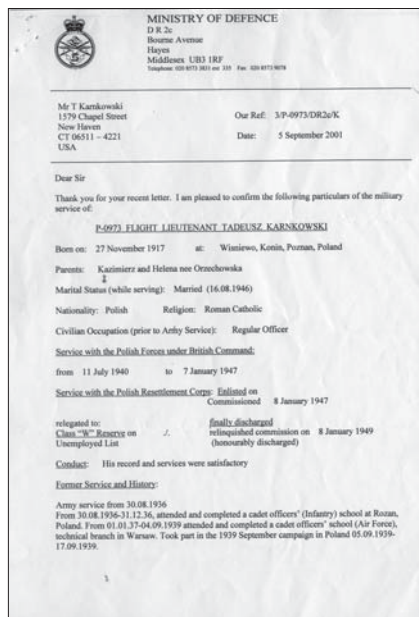
„Při jednom z těchto letů jsem vlétl nad německé území u ústí řeky Vezery. Platila zásada, že přídavné nádrže je třeba odhazovat ručně příslušnou páčkou. Na svém rameni jsem měl vždy mého „dobrého skřítku“, který mi tentokrát řekl: „přepni odhoz přídavných nádrží na elektriku“. Podél zaplaveného území řeky jsme letěli do vnitrozemí a přitom jsme stříleli na všechno, co plulo po vodě. U města Elsfleth jsme vlétli nad pevninu a, zanechavši stranou Oldenburg, letěli podél železniční tratě směřující k frontě. Uviděl

jsem vlak, který vypadal jako nákladní a jako obvykle v takových případech jsem vytáhl svou šestici letadel do 1000 stop a zaútočil střelbou dlouhé dávky do lokomotivy, to způsobilo výbuch jejího kotle. V tomto okamžiku se vlak ukázal být protiletadlovou léčkou. Otevřely se střechy vagónů a začala pekelná palba. Jeden z mých pilotů zakřičel „Biskup you are on fire“. Zmáčkli jsem knoflík odhazující přídavné nádrže a oheň našťastí zmizel. Když jsem se podíval doprava, uviděl jsem, že zápalný náboj seděl povrch křídla a rotuje v mém muničním zásobníku, palivová nádrž teče a letadlo vypadá jako fontána. Přišla myšlenka, vytrhnout letadlo do 2000 stop

Op.	Den	Podaj Letu	Min Jone	Čas odletu	Dojezdu	Pravidelné	Ungl
43	18.11.	AR 96	100	08:30	---	---	---
44	18.11.	AR 96	100	10:35	---	---	---
45	18.11.	AR 96	100	10:45	---	---	---
46	18.11.	AR 96	100	10:55	---	---	---
47	18.11.	AR 96	100	11:05	---	---	---
48	18.11.	AR 96	100	11:15	---	---	---
49	18.11.	AR 96	100	11:25	---	---	---
50	18.11.	AR 96	100	11:35	---	---	---
51	18.11.	AR 96	100	11:45	---	---	---
52	18.11.	AR 96	100	11:55	---	---	---
53	18.11.	AR 96	100	12:05	---	---	---
54	18.11.	AR 96	100	12:15	---	---	---
55	18.11.	AR 96	100	12:25	---	---	---
56	18.11.	AR 96	100	12:35	---	---	---
57	18.11.	AR 96	100	12:45	---	---	---
58	18.11.	AR 96	100	12:55	---	---	---
59	18.11.	AR 96	100	13:05	---	---	---
60	18.11.	AR 96	100	13:15	---	---	---
61	18.11.	AR 96	100	13:25	---	---	---
62	18.11.	AR 96	100	13:35	---	---	---
63	18.11.	AR 96	100	13:45	---	---	---
64	18.11.	AR 96	100	13:55	---	---	---
65	18.11.	AR 96	100	14:05	---	---	---
66	18.11.	AR 96	100	14:15	---	---	---
67	18.11.	AR 96	100	14:25	---	---	---
68	18.11.	AR 96	100	14:35	---	---	---
69	18.11.	AR 96	100	14:45	---	---	---
70	18.11.	AR 96	100	14:55	---	---	---
71	18.11.	AR 96	100	15:05	---	---	---
72	18.11.	AR 96	100	15:15	---	---	---
73	18.11.	AR 96	100	15:25	---	---	---
74	18.11.	AR 96	100	15:35	---	---	---
75	18.11.	AR 96	100	15:45	---	---	---
76	18.11.	AR 96	100	15:55	---	---	---
77	18.11.	AR 96	100	16:05	---	---	---
78	18.11.	AR 96	100	16:15	---	---	---
79	18.11.	AR 96	100	16:25	---	---	---
80	18.11.	AR 96	100	16:35	---	---	---
81	18.11.	AR 96	100	16:45	---	---	---
82	18.11.	AR 96	100	16:55	---	---	---
83	18.11.	AR 96	100	17:05	---	---	---
84	18.11.	AR 96	100	17:15	---	---	---
85	18.11.	AR 96	100	17:25	---	---	---
86	18.11.	AR 96	100	17:35	---	---	---
87	18.11.	AR 96	100	17:45	---	---	---
88	18.11.	AR 96	100	17:55	---	---	---
89	18.11.	AR 96	100	18:05	---	---	---
90	18.11.	AR 96	100	18:15	---	---	---
91	18.11.	AR 96	100	18:25	---	---	---
92	18.11.	AR 96	100	18:35	---	---	---
93	18.11.	AR 96	100	18:45	---	---	---
94	18.11.	AR 96	100	18:55	---	---	---
95	18.11.	AR 96	100	19:05	---	---	---
96	18.11.	AR 96	100	19:15	---	---	---
97	18.11.	AR 96	100	19:25	---	---	---
98	18.11.	AR 96	100	19:35	---	---	---
99	18.11.	AR 96	100	19:45	---	---	---
100	18.11.	AR 96	100	19:55	---	---	---

■ Ukázka ze zápisníku letů Tadeusza Karnowského se zápisem jeho sestřelů 18. října 1944

Ztráty JG 102 ve vzdušných bojích 18. října 1944							
Jednotka	Letoun	W. Nr.		% poškození	Pilot	Prostor	Čas
1./JG 102	Bf 109G-6		bílá 141	100	Lt. Werner Haugk	J od přístavu Aså	12.05
1./JG 102	Bf 109G-6		bílá 180			V od Dronninglundu	12.05
1./JG 102	Bf 109G-6					nedaleko Søraa	12.05
1./JG 102	Ar 96				Uffz. Arno Rose	mezi Agerstedem a Ørsø	12.05
1./JG 102	Ar 96					SZ od Agerstedu	12.05

■ Příslušníci pozemního personálu 316. polské stíhací squadrony pracují na motoru Packard Merlin jednoho z Mustangů Mk.III, 1944-1945

bez zvláštních událostí a oba letouny dosedly na svou domovskou základnu v 8.30.

V listopadu 1944 ukončil Tadeusz Karnkowski svou dlouhou operační túru. Vzhledem k tomu, že polské letecké síly trpěly nedostatečným počtem pilotů, absolvoval T. Karnkowski dva turnusy bez přerušení. V pátek 3. listopadu se přemístil k odpočinku do Polish Air Force Depot na letecké základně v Blackpoolu. Zhruba za měsíc a půl se ve středu 20. prosince stěhoval na leteckou základnu RAF v Rednalu k No 61 Operational Training Unit jako instruktor létání na strojích Mustang Mk.III. V pátek 25. května 1945 se

■ Seznam absolventů ve Velké Británii reaktivované Wyższej Szkoły Wojennej

vrátil k 316. polské stíhací squadroně, která v té době sídlila na letišti Coltishall, a ujal se velení letky B. Jednotce v té době velel S/Ldr Zygmunt Drybański, jež 3. srpna předal velení S/Ldr Michału Cwynarovi, leteckému esu s 5 1/2 sestřely. Dne 17. září 1945 nastoupil Tadeusz Karnkowski do Wyższej Szkoły Lotniczej ve Weston-Super-Mare v hrabství Somerset, kde úspěšně absolvoval její poslední VII. kurz. V neděli 7. dubna 1946 se přemístil na leteckou základnu RAF v Coltishallu, kde sloužil jako instruktor-pilot. Na tomto letišti bylo od 16. května 1945 dislokováno 2. Polskie Skrzydło Myśliwskie, skládající se z 306., 309. a 315. polské stíhací squadrony. Po jeho rozpuštění bylo 7. srpna 1945 zreorganizováno na Polish Fighter Station, Coltishall. Ve středu 18. září 1946 proběhlo na letecké základně RAF Coltishall slavnostní rozloučení se všemi polskými squadronami v RAF před jejich rozpuštěním. Přítomni byli vrchní velitel Fighter Command Air Marshall Sir James M. Robb, vrchní velitel No. 11 Group Air Vice Marshall S. D. MacDonald, vrchní velitel No. 12 Group Air Vice Marshall T. C. Traill a vrchní velitel polského letectva ve Velké Británii Air Vice Marshall M. Izyski. Ve 12.20 vzletlo devět pilotů 306. stíhací squadrony, vedené Tadeuszem Karnkowským

■ Krzyż Walecznych Tadeusza Karnkowskiego
■ Order Virtuti Militari Tadeusza Karnkowskiego

a uskutečnilo poslední Fly-Past polských stíhacích perutí ve Velké Británii.

Z řad Britského Královského letectva byl F/Lt Tadeusz Karnkowski formálně propuštěn v úterý 7. ledna 1947.

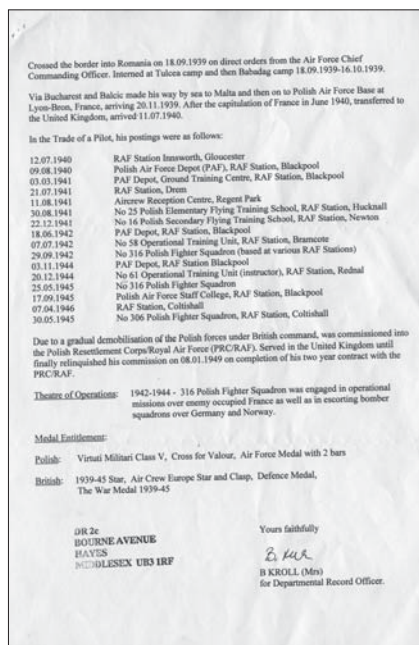
Tadeusz Karnkowski zakončil druhou světovou válku v hodnosti kapitána. Za dobu své operační služby nalétal celkem 510 h 35 min denních a 11 h 5 min nočních tréninkových hodin, absolvoval 47 operačních letů v délce 74 h 40 min a 84 bojových letů v délce 189 h 20 min. Celkově získal dva jisté sestřely (jeden ve spoluúčasti) a jeden pravděpodobný, dále se mu podařilo v průběhu Anti-Diver operací sestřelit celkem pět letounových střel V-1 (dvě ve spoluúčasti).

Během své služby u vojenského letectva obdržel následující vyznamenání: Krzyż Srebrny Virtuti Militari V klasy (Nr. 10768), Krzyż Walecznych, Medal Lotniczy z 2 belkami,⁸⁾ The 1939-45 Star, The Air Crew Europe Star and Clasp, The War Medal 1939-45 a The Defense Medal.

V pátek 18. srpna 1946 se Tadeusz Karnkowski oženil v Ashmagnaughu s Xenii Marií Cresby. Vzhledem k tomu, že po druhé světové válce se Polsko, stejně tak jako zbytek východní Evropy, dostalo pod Stalinovu sféru vlivu, rozhodl se T. Karnkowski spolu se ženou a nevlastní dcerou

■ F/Lt Janusz Franckiewicz (vpravo) před Mustangem Mk. III na skotském letišti Wick, počátek roku 1946

■ Particulars of the military service of P-9973 Flight Lieutenant Tadeusz Karnkowski

a skákat, nebo se přitulit k zemi a utíkat. První jsem ihned zavrhl, protože kdybych vyskočil, tak bych byl zastřelen. Zápallný náboj vyhořel, moje munice neexplodovala, tekoucí hlavní nádrže se po čase zalepily.

Přiletěli jsme na vlastní letiště, a když jsem přistál, tak se ukázalo, že mi zůstalo něco málo přes galon benzínu. Druhý den mi moji mechanici přinesli několik nábojů se slovy: „Pane poručíku, do vás střelili i naši.“

V pátek 20. října 1944 vzletl F/Lt Tadeusz Karnkowski ke svému poslednímu operačnímu letu v rámci 316. polské stíhací squadrony. Se svým Mustangem Mk.III, HB845, SZOZ odstartoval v 6.50 spolu s W/O Jozefem Ferugou (Mustang Mk.III, HB882, SZOM) k letecké hlídce do oblasti Den Helder - Ameland u pobřeží Nizozemí, v rámci operace Jim Crow. Let proběhl

■ Fotografie Tadeusze Karnkowského pořízená v New Haven v roce 1994, asi rok před srdeční mrtvící

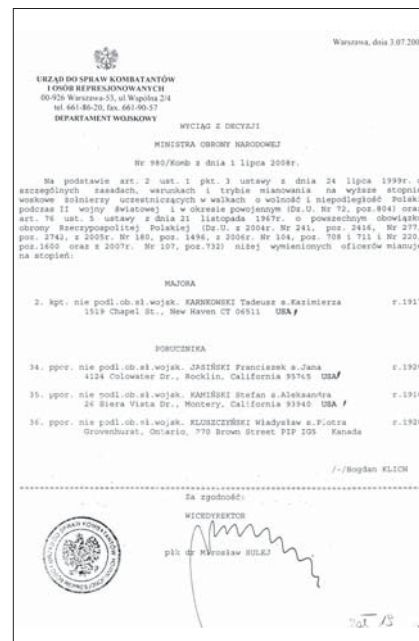
pro emigraci do Argentiny. Jelikož tam nemohl využít své vzdělání v oblasti letectví, začal pracovat v těžkém průmyslu. Později se odstěhoval do Spojených států, kde pracoval ve stavebních kancelářích Armzen - Sędzimir, Co., Loewy Hydro-press a Waterbury Farrel. Po odchodu do důchodu začal pracovat ve společnosti Integrate Industrial Systems, kde, jak sám píše, „strávil nejlepší roky své kariéry“. Svou profesní kariéru ukončil v roce 1995, kdy ho postihl infarkt. V úterý 30. dubna 2009 umírá jeho žena Xenia Maria. Tadeusz Karnkowski žil ve městě New Haven ve státě Connecticut. Jeho dlouhá životní pouť se ukončila v pátek 13. září 2013, kdy podlehl vážné nemoci ve věku nedožitých 96 let v The Connecticut Hospice ve městě Branford nedaleko New Havenu. Poslední rozloučení s Tadeuszem Karnkowskim se uskutečnilo ve středu 23. října 2013 v devět hodin dopoledne v Polní katedrále Polské armády

ve Varšavě. Prezident Polské republiky Bronisław Komorowski udělil posmrtně Tadeuszi Karnkowskému Důstojnický kříž Řádu znovuzrození Polska (*Polonia Restituta*) za vynikající zásluhy o svrchovanost Polské republiky. ■

Autor by rád poděkoval panu Tadeuszi Karnkowskému, Kazimierzi Karnkowskému, Franku Grabowskému, Wojciechu Zmysłonému, Peteru Sikorovi, Sørenu Flenstedovi a Petru Lipkovi za pomoc při přípravě článku a poskytnuté materiály a své ženě Evě za trpělivost a korektury textu.

Prameny a literatura:

Operational Record Book 316. DM, AIR27/1705, National Archives, Kew.
Caldwell, Donald: *The JG 26 War Diary, Volume Two 1943-1945*, Grub Street, London 1998.
Cull, Brian - Lander, Bruce: *Diver! Diver! Diver! RAF and American Fighter Pilots Battle the V-1 Assault over South-East England 1944-45*, Grub Street, London 2008.
Flensted, Søren C.: *Airwar over Denmark*, <http://www.flensted.eu.com/>.
Holm, Michael: *The Luftwaffe, 1933-45*, <http://www.ww2.dk/>.
Karnkowski, Kazimierz: *Tadeusz Karnkowski, Mjr. pilot., ur. 27. listopada 1917 r. w Wiśniewie pow. Konin*, Egzemplarz p. Šafařika, CH 5400 Baden, listopad 2009.
Polish Air Force Operations Record Books 1940-1947, <http://orb.polishaf.pl/>.
Prien, Jochen - Stemmer, Gerhard - Rodeike, Peter - Bock, Winfried: *Die Jagdfliegerverbände der Deutschen Luftwaffe 1934 bis 1945 - Teil 10 Tielband IV Einsatz in Western 1. 1. bis 31. 12. 1943*, Struve Druck, 2010.
Shores, Christopher: *Aces High, Volume 2, A Further Tribute to the Most Notable Fighter Pilots of the British and Commonwealth Forces in WWII*, Grub Street, London 1999.
Shores, Christopher: *Those Other Eagles: A Tribute to the British, Commonwealth and Free European Fighter Pilots Who Claimed Between Two and Four Victories in Aerial Combat, 1939 - 1982 (Companion*

■ Rozhodnutí o povýšení Tadeusze Karnkowského do hodnosti majora

Volume to Aces High), Grub Street, London, Jul 14, 2004.
Šnajdr, Miroslav: *Stíhači kontra V1, Soubor z tajnou Hitlerovou zbraní*, Votobia 2001.

Poznámky:

- Letounová střela V-1 (*Vergeltungswaffe 1* - odvetná zbraň 1), tovární značení Fieseler Fi 103, v rámci utajení se však uváděla také jako létající terč pro nácvik protiletadlové palby FZG 76 (*Flakzielgerät* nebo *Fernzielgerät*). Spojeneční piloti ji nejčastěji nazývali jako *Diver*, *Buzz Bomb*, *Flying Bomb*, *Doodlebugs*. Polští piloti ji nazývali *czarownice* - čarodějnice.
- PAF - *Polish Air Force*, polské letecké síly ve Velké Británii, někdy též uváděno Polskie Siły Powietrzne (PSP).
- Mustang Mk.III - jednalo se o britské značení amerických stíhacích letounů North American P-51 Mustang verzí B a C.
- Cat. AC: *Repair is beyond the unit capacity, i.e. may be repaired on site by another unit or contractor* / Oprava je nad možností jednotky, může být provedena na místě jinou jednotkou nebo dodavatelem.
- No. 322 (Dutch) Fighter Squadron (322. nizozemská stíhací peruť) byla zformována 12. června 1943 na letecké základně RAF Woodvale z nizozemského personálu No. 167 „Gold Coast“ Fighetr Squadron. V Anti-Diver operaci létala s „plnokrevnými“ Spitfiry verze F.Mk.XIV a získala celkem 119 a 2/3 sestřelů letounových střel V-1, čímž se stala pátou nejúspěšnější squadronou v boji proti této zákeřné zbraní a druhou nejúspěšnější, vyzbrojenou letouny Spitfire F.Mk.XIV.
- Podle oficiálních polských pramenů získala 316. polská stíhací squadrona celkem 74 5/12 sestřelů V-1. *Polish Fighter Pilots Achievements during the Second World War 1. 9. 1939 - 6. 5. 1945*. No. FC/S.5/1/AIR/CPLO.INTEL.
- Údaje o počtech sestřelů převzaty z knihy: Šnajdr, Miroslav: *Stíhači kontra V1, Soubor z tajnou Hitlerovou zbraní*, Votobia 2001. Brian Cull ve své knize *Diver! Diver! Diver!* zdokumentoval celkem 2356,16 sestřelů V-1 piloty RAF a Commonwealthu. Dalších 40 V-1 sestřelili piloti USAAF. Piloti Tempestů Mk.V sestřelili celkem 851 3/4 letounových střel V-1, piloti Spitfirů Mk.XIV 377 V-1 a piloti Mustangů Mk.III 246 1/2 V-1.
- Belka: Obdoba britského Bar - v případě opakovaného udělení polského vyznamenání se slovo přidávalo za jeho název nebo zkratku. Například „z 2 belkami“ značí trojnásobné udělení téhož vyznamenání.

■ Skupinová fotografie létajícího personálu „Warszawiaków“, Andrews Field, 3 října 1945. První řada zleva: F/O Jerzy Plewczyński, P/O Stanisław Lech, W/O Piotr Syperek, F/Lt Zygmunt Nentwich, F/Lt Tadeusz Kwiatkowski, W/Cdr Flying ? (Brit), S/Ldr Michał Cwynar, F/Lt Konrad Stembrowicz, F/O Wiesław Paleolog, F/O Władysław Bielicki, F/O Zbigniew Suppel. Druhá řada zleva: P/O Jerzy Tyczyński, Sgt Edward Szlosberg, W/O Tadeusz Nowak, Sgt Edward Witwicki, Sgt Bronisław Jazownik, Sgt Florian Skowroński, Sgt Aleksander Wiewiórowski, Sgt Jaskólski, F/Sgt Roman Zacharewicz, F/Sgt Franciszek Grabowski, W/O Józef Murzyn, W/O Feliks Marek, Sgt Jaskólski, F/O Wojciech Wojtyga. Za vrtulí sedí W/O Kazimierz Gawlewicz a za ním Sgt Tadeusz Antoniak. Na obrázku chybí následující piloti: F/O Bruno Steinborn, F/O Wincenty Kardella a W/O Stanisław Będkowski